

ת"פ 832/13 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בפתח תקווה

27 פברואר 2014

ת"פ 832-13 מדינת ישראל נ' פלוני (אסור בפרסום)

בפני כב' השופטת דבורה עטר
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
פלוני (אסור בפרסום)

נוכחים:

בא כוח מאשימה עו"ד ראיד רחאל

בא כוח נאשמים עו"ד אלעד רט , עו"ד עינת אלאוף

הנאשם בעצמו

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודייתו בעובדות כתב האישום בניסיון להטרדה מינית של קטינה שטרם מלאו לה 15, עבירה לפי סעיפים 3(א)(3) + 6(א) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998 וסעיף 25 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

על פי עובדות כתב האישום, עובר ליום 18.08.13, יצר עיתונאי קשר עם הנאשם באתר באינטרנט, תוך שהינו מציג עצמו כ"מירב", קטינה בת 14 (להלן: "הקטינה").

במועדים שבין 18.08.13 ועד 20.08.13 התכתב הנאשם עם הקטינה במסרונים בטלפונים הניידים שלהם (להלן: "השיחות"). במסגרת השיחות שאל הנאשם את הקטינה האם קיימה יחסי מין והציע לה להיפגש עימו על מנת לחלוק עימה את ניסיונו המיני. כמו כן הציע הנאשם לקטינה להתלוות אליו לטיולים ברחבי הארץ, להגיע לביתו על מנת שיעסה את גופה ותיאר בפניה בפרוטרוט מגע מיני שקיים עם אחרת, בגירה. הנאשם אף ביקש לשוחח טלפונית עם הקטינה, אולם זו התחמקה בתירוצים שונים.

2. כתב האישום שהוגש כנגד הנאשם הינו פרי הסדר טיעון שגובש בין הצדדים, בראשית ההליך ובטרם הגשתו.

עמוד 1

במסגרתו הוסכם כי הנאשם יודה בעובדותיו וישלח לקבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו, אשר ידרש, בין היתר, לשאלת סיום ההליך ללא הרשעה.

עוד הוסכם כי המאשימה תעתור להרשעת הנאשם, ולהשתת מאסר על תנאי וקנס.

3. בתסקיר אשר הוגש אודות הנאשם פורטו מהלך חייו ונסיבותיו האישיות.

כעולה מן התסקיר, הנאשם הודה בביצוע העבירה ולקח אחריות מלאה על ביצועה. לדבריו, המדובר באירוע חד פעמי וממוקד אשר התרחש בתקופה בה חיפש מענה רגשי למצוקה בה היה שרוי, בהקשר למערכת היחסים הזוגית.

הנאשם שיתף את שירות המבחן בהשלכות הקשות של מעצרו וההליך הפלילי נגדו, עליו ועל בני משפחתו והדגיש את הפנמת האיסור.

שירות המבחן העריך כי כיום הנאשם מודע לקשייו הרגשיים ומסוגל לזהות את גורמי הסיכון ומאפייניו. עוד התרשם שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון נמוכה לחזרה ולביצוע עבירה דומה. זאת אף לאור העבודה כי כיום מבטא הנאשם רצון לעמוד בציפיות טובביו, המהווים עבורו גורמי תמיכה משמעותיים.

באשר לשאלת סיום ההליך ללא הרשעה, התרשם שירות המבחן כי הרשעתו של הנאשם, עלולה לפגוע ביכולותיו התפקודיות והנורמטיביות ולחזק אצלו חוויית כשלון וחריגות שתהווה מכשול נוסף בהתמודדותו. עוד התרשם שירות המבחן כי כאדם המתפקד באופן נורמטיבי, תפגע הרשעתו בתדמיתו החיצונית.

לאור כל האמור ובשל הפגיעה שיהא בפרסום שמו של הנאשם עליו ועל בני משפחתו המליץ שירות המבחן להימנע מכך כמו גם על סיום ההליך ללא הרשעה והטלת צו של"צ, אשר יהא בו כדי לחבר בין ביצוע העבירה לתוצאותיה.

4. במסגרת טיעוניו לעונש, הדגיש ב"כ המאשימה כי מתחייבת הרשעת הנאשם בכל המיוחס לו. זאת נוכח חומרת נסיבות ביצוע העבירה, העולה מן התסקיר, נסיבותיו האישיות של הנאשם, והמתווה אשר גובש בפסיקה בסוגיה זו.

ב"כ המאשימה טען כי אין המדובר במעשה חד פעמי, אלא במעשים אשר נמשכו על פני תקופה משמעותית של 3 ימים. כמו כן טען כי עבירות ממין אלה, מבוצעות בדרך כלל על ידי אנשים נורמטיביים, בקטינים תמימים, רכים בשנים וחסרי ניסיון, באמצעות רשת האינטרנט ובאשר לפוטנציאל הנזק משמעותי ביותר ולנפיצות התופעה.

באשר למידת הנזק אשר ייגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו בדין, טען ב"כ המאשימה כי אין הכרח שרישיונו של הנאשם מלהחזיק בנשק, ישלל וכתוצאה מכך תיפגע תעסוקתו בתחום ההסעות מחוץ לתחומי הקו הירוק ואף אין מניעה כי הנאשם ימשיך בתחום עיסוקו זה באזורים אחרים.

עוד טען ב"כ המאשימה כי גם עתירת המאשימה במסגרת הסדר הטיעון, להשית על הנאשם מאסר על תנאי וקנס, עושה עימו חסד, ואולם עתר לבית המשפט לכבדו, לאור היות הנאשם נעדר עבר פלילי ונסיבותיו האישיות.

באשר לשאלת פרסום שמו של הנאשם, הדגיש ב"כ המאשימה כי בעבירות ממין דא, יש להעדיף את עיקרון פומביות הדין, וזאת אף למען אזהרת הציבור.

5. מנגד, עתר ב"כ הנאשם לסיום ההליך ללא הרשעה, לאור נסיבותיו האישיות של הנאשם, משיקולי שיקום לנוכח הנזק העלול להיגרם לו ועל פי המתווה אשר נקבע בפסיקה, בהקשר זה.

באשר לנסיבותיו האישיות, טען ב"כ הנאשם כי הנאשם נשוי ואב לחמישה ילדים קטינים, הסמוכים על שולחנו, אשר הצעיר שבהם נולד אך לפני כשבועיים.

עוד טען ב"כ הנאשם תוך שסמך ידיו על מסמכים אשר הגיש, באשר להיותו של הנאשם, אדם נורמטיבי העוסק כל חייו בפעילות התנדבותית ותורם לחברה, שזו לו הסתבכותו הראשונה עם החוק והגיש עדויות בכתב המדברות בשבחו של הנאשם ובני משפחתו ומפעלם ההתנדבותי.

הוסיף וטען ב"כ הנאשם באשר להשפעותיו הקשות של המעצר בן 4 הימים, על הנאשם.

באשר לנסיבות ביצוע העבירה, טען ב"כ הנאשם, מבלי להקל ראש, כי המדובר אך בניסיון לעבור עבירה, שהינה מן הקלות שבעבירות המין, שבוצעה בלא שימוש באלימות או בכוח, בעת שהנסיבה היחידה הצובעת את מעשי הנאשם בגוון פלילי הינה היותה של מושא העבירה, קטינה. עוד טען ב"כ הנאשם בהקשר זה כי בפועל אין המדובר בקטינה ועל כן לא נגרם כל נזק.

ב"כ הנאשם טען כי אף כעולה מן התסקיר, שונה עניינו של הנאשם, מעניינם של מבצעי עבירות דומות, אשר עושים שימוש ברשת האינטרנט, לטמון מלכודת וכהכנה לביצוע עבירה אחרת. לדברי ב"כ הנאשם, עלה בבירור מן התסקיר כי לא נשקפה מן הנאשם כל סכנה מעבר לעצם ניהול השיחה וכי העבירה לא בוצעה ממניעים עבריינים רגילים, אלא ממקום פגוע ודחוי.

באשר לסיום ההליך ללא הרשעה, טען ב"כ הנאשם כי הנאשם, עומד בקריטריונים אשר נקבעו בפסיקה, שכן ההרשעה תפגע פגיעה אנושה בתעסוקתו, ורישיון הנשק שלו לא יחודש, כעולה ממסמכים אשר הציג.

הוסיף וטען ב"כ הנאשם כי נוכח מקום מגוריו וגילו של הנאשם, שהינו המפרנס היחיד, יתקשה לבטח למצוא מקום עבודה חדש, או לחילופין ימשיך בעבודתו, מבלי שהינו נושא עימו נשק, ויסכן בכך את שלומו.

עוד טען ב"כ הנאשם, תוך שסמך ידיו על העולה מן התסקיר, באשר למידת הפגיעה הנפשית של ההרשעה על דימויו העצמי של הנאשם ועל התמודדותו, אשר מהווה לשיטתו נימוק עצמאי המטה את הכף לטובת סיום ההליך ללא הרשעה.

אף באשר לסוג העבירה, טען ב"כ הנאשם, מבלי להקל ראש, כי בנסיבותיה ותוך מתן הדעת לכך כי לא נגרם כל נזק, ולהיעדר כל חשש למסוכנות ולהישנותה, יש כדי להטות את הכף אל עבר סיום ההליך ללא הרשעה.

ב"כ הנאשם טען בנוסף באשר להודייתו המיידית, של הנאשם, במשטרה ובבית המשפט, על נטילת האחריות והיחסכון בזמן השיפוטי שבכך ועל שיתוף הפעולה של הנאשם עם שירות המבחן.

בנוסף עתר ב"כ הנאשם לבית המשפט לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 ולהורות על הארכת צו איסור הפרסום על שמו של הנאשם, בשל הפגיעה העצומה בפרטיות הטמונה בפרסום השם, לו ולמשפחתו.

זאת, תוך שסמך ידיו על המלצות שירות המבחן, על היות העבירה, עבירה יחידה, היותו משתייך לקהילה דתית והיות הוריו אנשי חינוך. בהקשר זה אף טען כי יש בפרסום שמו של הנאשם, אשר יביא להשפלתו בפני סביבתו, משום ענישה שהיא בלתי מידתית.

ב"כ הנאשם טען כי הרציונל הקיים בפרסום שמו של עבריין מין למען אזהרת הציבור, אינו מתקיים בענייננו, שכן

עסקינן באדם נורמטיבי אשר ביצע עבירה חד פעמית שהסיכוי לחזרה עליה אפסי.

עוד טען בהקשר זה כי אין ערך בפרסום שמו של הנאשם, על מנת להתריע בפני הציבור, שכן העבירה נעברה באמצעות מחשב, בעת שהנאשם עשה שימוש בכינוי ולא בשמו הפרטי והחשש לביצוע עבירה באותה הדרך, לא יופג באמצעות פרסום השם.

לאור כל האמור לעיל, עתר ב"כ הנאשם לבית המשפט, להימנע מהרשעת הנאשם ומפרסום שמו ובאיזון המתחייב, להטלת ענישה קונקרטיית כהמלצת שירות המבחן.

6. הנאשם בדברו האחרון, ביקש להצטרף למילותיו של ב"כ. הוא הדגיש את ההשפעות הטראומטיות של המעצר, עליו ועל ילדיו, כמו גם את התקופה הארוכה בה שהה בתנאים מגבילים, מורחק מילדיו, במהלכה חש חרטה עמוקה וצער.

לדברי הנאשם, הינו סמוך ובטוח כי לא ישוב לבצע עבירה דומה וכי היה בהליך המשפטי, כדי להביאו לתובנות ועתר לבית המשפט להימנע מהרשעתו ומפרסום שמו.

דין

7. חומרם היתירה של מעשי הטרדה מינית בכלל ובקטינים בפרט, נודעת. המדובר במעשים המבזים את קורבנותיהם, פוגעים בשלומם, בכבודם העצמי והחברתי ובזכותם לפרטיות. וביתר שאת, בעידן המחשב והאינטרנט, עת נפיצות התופעה גדלה וקשת האפשרויות והנגישות לביצוע עבירות אלה התרחבה.

ברוח הזמן והתקופה והאופן בו נוצרים כיום קשרים בינאישיים נקבע כי יסודות ה"מעשה המגונה" מתקיימים גם מקום שמתקיים בין הצדדים "מגע וירטואלי".

יפים בעניין זה דברי בית המשפט העליון בע"פ 9012/08 פלוני נ' מ"י:

"משכך הם פני הדברים, הרי משכונו המעשים כלפי אדם כלשהוא, בהתקיים הנסיבות המנויות בסעיף, ניתן להרשיע גם בגין "מגע וירטואלי". מגע שכזה יכול לבוא לידי ביטוי בשיחה בין שני אנשים - אם באותו מרחב פיזי ואם בנקיטה באמצעים טכנולוגיים: טלפון, שליחת מסרונים או שימוש במרשתת (אינטרנט), וכיוצא באלה. משנתמלאו יסודות אלו, ומשאין דרישה בסעיף למגע כלשהו, הרי שהרשעתו של המערער בעבירת מעשה מגונה בנסיבות שתוארו, ניתנה על פי דין."

כמו כן דברי בית המשפט העליון בע"פ 7725/11 פלוני נ' מדינת ישראל:

"מבט אל ההווה והעתיד של הטכנולוגיה כיצד? פרשנותנו מתיישבת גם עם צורכי הזמן בהווה ובעתיד - כאשר מביאים בחשבון את הדרכים החדשות ליצירת קשר בין אנשים תוך שימוש באמצעים השונים שמעמידה לרשותנו הטכנולוגיה המודרנית. מעשה מגונה יכול להיעשות גם תוך שימוש במסרים אלקטרוניים, תמונות במחשב ועוד. בעולם שניתן לקיים קשר בין אנשים באמצעות חוטים, תדרים ומסרים אלקטרוניים, מעשה מגונה יכול להיעשות "באדם" באותם אמצעים ממש."

אף נקבע כי אין להפוך את הטכנולוגיה לעיר מקלט לביצוע עבירות בשם האנונימיות, בעת שהפגיעה נעשתה באמצעות מכשיר הטלפון:

"העובדה כי הדברים נעשו באמצעות הטלפון ולא פנים מול פנים אינה מפחיתה כהוא זה מחומרת המעשים וניתן לומר כי במידה מסוימת אף מגבירה את חומרתם. במה דברים אמורים? ביתו של קטין הוא מבצרו והטלפון הוא שלוחת ביתו. הפלישה לביתו של הקטין אינה חייבת להיות פיזית, גם פלישה טכנולוגית יכולה לחסות תחת הגנת החוק הפלילי הרלוונטי - סעיף 348 בחוק. אין ספק שמעשה מגונה מתאר טוב יותר את מעשיו של הנאשם, ולא הטרדה באמצעות מתקן בזק.

הנאשם ניצל את הנגישות ואת קלות הביצוע הכרוכות בביצוע המעשים באמצעות הטלפון, מעשים שיתכן כי לא היה מעז לעשות פנים מול פנים. מכשיר הטלפון הוא שהעניק לנאשם, ככל הנראה, מעין תחושת ריחוק והגנה רבה יותר, המאפשרים לו לחצות גבולות, לעומת פנים מול פנים. כמו כן, עצם ההטרדה החוזרת ונשנית יוצרת פגיעות אצל אותם קטינים, שבכל פעם שמרימים את שפופרת הטלפון, יודעים כי חשופים להטרדות הנאשם ולאיומיו הקשים. הנאשם אמנם לא פגע פיזית בקטינים, אך ביצע את המעשים באמצעות כלי תקשורת המאפשר לנאשם לחסות בצל האנונימיות ולנהל מניפולציות על חשבון הקטינים, שלוותם ובריאותם הנפשית. בנסיבות אלה אין להקל בעבירות מסוג זה. לאור האמור, אני דוחה את ניסיונו של הסנגור לזקוף לזכות הנאשם את העובדה כי המעשים לא כללו קירבה פיזית ו/או ויזואליות. העובדה שהנאשם לא פגע פיזית בקטינים לא מנעה ממנו להרהר על כך ואף להביא את הדברים לידי ביטוי מילולי. אינני בטוחה כלל כי הנזק שנגרם לקטינים נופל בהרבה מן הנזק שהיה נגרם להם כתוצאה ממעשה מגונה המערב מגע פיזי, ואולי דווקא ההפך הוא הנכון.

לא ניתן להפוך את הטלפון ל"עיר מקלט" לביצוע כל עבירה רק בשל האנונימיות והעדר המגע הפיזי. מדובר בתופעה מגונה ופסולה שעד היום לא הוכרעה בפסיקה וראויה לאכיפה פלילית מחמירה יותר.

לטעמי, העובדה כי לא היה מגע פיזי או אפילו קשר עין בין הנאשם לקורבנות אינה משנה, שכן אלימות מילולית הינה טראומטית לא פחות מאלימות פיזית, ובעידן המחשב, האינטרנט והתרבות הווירטואלית, יש להיזהר מיצירת הבחנה בין תקיפות ממשיות לתקיפות וירטואליות, פן תהפוך המדיה על כל סוגיה ל"עיר מקלט" לביצוע כל עבירה, רק בשל הווירטואליות והאנונימיות של הדוברים (ראה ע"פ (ת"א) 28059-03-10 מיום 30.6.10 בענין ערוץ 10 - פורסם בבנו). " (ר' ת"פ (ראשל"צ) 41544-04-10 **מדינת ישראל נ' אסף לינג**).

8. באשר לעתירת ההגנה לסיום ההליך ללא הרשעה, התנאים המצטברים להימנעות מהרשעה, עוצבו בהלכת כתב. אף בע"פ 4340/13 **ליאור דוד מיארה נ' מדינת ישראל**, נאמר בעניין זה:

"שורת הדין מחייבת כי מי שהובא לדין ונמצא אשם, יורשע בעבירות שיוחסו לו. זהו הכלל. הסמכות הנתונה לבית-המשפט להסתפק בהעמדת נאשם במבחן בלי להרשיעו בדין, יפה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן. שימוש בסמכות הזאת כאשר אין צידוק ממשי להימנע מהרשעה מפרה את הכלל. בכך נפגעת גם שורת השוויון בפני החוק" (ע"פ 2513/96 **מדינת ישראל נ' שמש**, פ"ד נ(3) 682, 683 (1996)). התנאים לאי הרשעה, על אף כלל זה, עוצבו ב-ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997), על פיהם ניתן שלא להרשיע נאשם בעבירות אותן ביצע מטעמים של פגיעה קשה בו, במידה העולה באופן ניכר על האינטרס הציבורי בהרשעת עבריינים. סיכמה זאת באופן תמציתי השופט ד' דורנר בפסק הדין: "הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים" (שם, בעמ' 342).

עוד נקבע בעניין זה, ברע"פ 9118/12 אלכסנדר פריגין נ' מדינת ישראל:

"כלל נקוט עימנו, כי מבצע עבירה יורשע בדין, ואילו הימנעות מהרשעה הינה בגדר החריג שבחריגים (ראו, למשל, ע"פ 1042/03, מצרפולס שותפות מוגבלת בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(1) 721 (2003); רע"פ 1189/06 בר-לב נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 12.9.2006); רע"פ 1867/12 גולן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), 7.3.2012); רע"פ 7720/12 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), 12.11.2012).

הרשעתו של המבקש מתיישבת, אפוא, עם ההלכה הקובעת כי הימנעות מהרשעה, תעשה אך במקרים יוצאי דופן, וכפי שנקבע בע"פ 9150/08 מדינת ישראל נ' ביטון (פורסם בנבו), 23.7.2009,

"הימנעות מהרשעה שמורה למקרים מיוחדים בלבד, בהם שוכנע בית-המשפט כי הפגיעה הקשה שתיגרם לנאשם בעטייה של הרשעה, אינה שקולה כלל ועיקר לתועלת הציבורית המעטה שזו תניב" (שם, בפסקה 7).

ובאשר למהות הנזק הקונקרטי המוחשי הנדרש, נקבע שם:

"....לא מצאתי כל פגם בעמדתו של בית המשפט המחוזי, לפיה יש להתייחס לנזק המוחשי-קונקרטי העלול להיגרם למבקש, ואין להידרש לאפשרויות תיאורטיות, לפיהן עלול להיגרם לו נזק כלשהו בעתיד. קבלת גישתו זו של המבקש, תחייב את בית המשפט להידרש לתרחישים תיאורטיים, שאין לדעת אם יתממשו בעתיד, ולא ברור כלל עד כמה תהיה להרשעה בדין השפעה על התכונות של אותם תרחישים."

9. ובענייננו, לא התקיימו אותן נסיבות חריגות המאפשרות סיום ההליך ללא הרשעה.

בענייננו המדובר בנאשם, אשר במשך מספר ימים, ניהל מספר בלתי מבוטל של שיחות, בעלות גוון מיני מובהק, עם מי שסבר כי הינה קטינה בת 14. חרף היותו של הנאשם מודע לגילה של הקטינה המשיך לנהל עימה שיחות בוטות, אשר כללו תיאורים וביטויים מיניים המביאים לידי ביטוי את רצונו לבצע בה מעשים מיניים. הנאשם לא הסתפק בזאת, ובמספר הזדמנויות, אף ניסה לשכנעה לתאם עמו מפגש, שאופיו יכלול, מגעים מיניים.

העובדה כי בפועל, לא שוחח הנאשם עם קטינה ואף בסופו של יום, לא נפגש עמה, אינה מורידה מעוצמת המעשים, מעוצמתו של היסוד הנפשי, אשר התקיים בו ומעוצמתו של פוטנציאל הנזק שבפגיעה, חסרת עכבות, בחסות האנונימיות, בנפשם ובכבודם של קטינים תמי לב.

סוג העבירה אותה ביצע הנאשם, פוטנציאל הנזק הטמון בה וחומרת נסיבות ביצועה, מחייבים העברת מסר חד משמעי בדבר גנותה והטבעת חותם פלילי על מבצעה ומטים את הכף לעבר האינטרס הציבורי. זאת אף אם אצא מנקודת הנחה כי האינטרס הפרטי של הנאשם עלול להיפגע בגין כך.

10. גם עתירת המאשימה על פי הסדר הטיעון עושה עם הנאשם חסד של ממש ואולם בהינתן הסדר הטיעון והמתווה שנקבע בפסיקה באשר לכיבודו יש לבחון האם בנסיבותיו הספציפיות של תיק זה יש מקום לכבדו.

בהקשר זה שקלתי לזכות הנאשם את הודייתו בכלל המיוחס לו בהזדמנות הראשונה, את היותו נעדר כל עבר

פלילי והעובדה כי שהה במעצר וכן בתנאים מגבילים. כמו כן לא ייעלמו מעיני נסיבותיו האישיות של הנאשם, לרבות גילו, מצבו המשפחתי, היותו אב לקטינים הסמוכים על שולחנו ומצבו התעסוקתי. כמו כן האמור בתסקיר באשר להפנמת הפסול, להשפעה המרתיעה שהייתה להליך הפלילי על הנאשם, כמו גם הערכת שירות המבחן באשר למידת המסוכנות הפחותה, הנשקפת ממנו להישנות המעשים.

11. בסופו של יום, מצאתי בנסיבותיו הספציפיות של תיק זה כי הסדר הטיעון אינו חורג ממבחני הפסיקה ועל כן אכבדו ולאורו אגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים כל עבירה בניגוד לחוק למניעת הטרדה מינית או ניסיון לעבור עבירה כאמור, או כל עבירת מין.

ב. קנס בסך של 3,500 ₪, אשר ישולם בתוך 30 ימים שאחרת יישא הנאשם 30 ימי מאסר תמורתו.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתנה והודעה היום כ"ז אדר תשע"ד, 27/02/2014 במעמד הנוכחים.

דבורה עטר, שופטת

החלטה

פרסום שמו של הנאשם אם לאו

1. המסגרת החוקית לבקשת ההגנה להותרת איסור פרסום שמו של הנאשם על כנו מצויה בסעיף 70 (ד) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 שזוהי לשונו:

" 70. איסור פרסומים

....(ד) בית משפט רשאי לאסור כל פרסום בקשר לדיוני בית המשפט, במידה שהוא רואה צורך בכך לשם הגנה על בטחונו של בעל דין, עד או אדם אחר ששמו הוזכר בדיון או לשם מניעת פגיעה חמורה בפרטיות של אחד מהם...."

עמוד 7

2. רע"פ 1201/12 יוסף קטיעי נ' מדינת ישראל, ורע"פ 7589/12 אלון מאיר נ' מדינת ישראל הינן שתי בקשות רשות ערעור על שני פסקי דין של ביהמ"ש המחוזי בת"א, אשר נדונו במאוחד. עניינן של הבקשות פרשה בגדרה נידונו שני המבקשים ו-17 נאשמים נוספים בגין ביצוע עבירות מין באמצעות רשת האינטרנט. ברקע לאירועים, תחקיר שערך ערוץ 10 שעסק בגברים בוגרים המשתמשים באתרי אינטרנט ליצירת קשר מיני עם קטינים או קטינות. במסגרת התחקיר, הונחו תחקירנים להיכנס לאתרי האינטרנט, להציג עצמם כילדה בת 13 ולנהל בשמה שיחות עם הפונים.

בית המשפט העליון קבע בין היתר כי ההחלטה לפרסום שמם של המבקשים תעמוד על כנה וציון בהקשר לסוגיה זו כדלקמן:

עודנו מצויים בגדרי סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט, לפיו הפומביות היא הכלל ואיסור הפרסום הוא החריג. המחוקק העמיד את נקודת הסטייה מהפרסום הפומבי של הליכים משפטיים במקום בו נגרמת פגיעה חמורה בפרטיות. ללא שינוי חקיקתי, אין מקום כי נשנה מהאיזון הקיים היום בסעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט. איזון זה הינו ניטרלי לטכנולוגיה. דהיינו, לא ניתן לשקול את הפרסום באינטרנט כיוצר פגיעה חמורה כשלעצמו (השוו לערעור בגדרו נדחתה טענה זו: ע"פ 9695/10 פואד אבו ערישה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (23.1.2011)). ניתן להניח כי פרסום שמו של המורשע, מסב נזק לשמו, לכבודו ולמשפחתו (השוו: בש"פ 10731/08 מיצקין נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (4.01.09)). ואולם אין די בנזק זה הנלווה מטבעו לפרסום פסק דין מרשיע, אף אם הוא מפורסם באינטרנט. קבלת העמדה של המבקשים תהפוך את החריג לכלל והכלל לחריג. הואיל ועסקינן בכלל-על, שמעוגן גם בחוק יסוד: השפיטה, כל עוד שהמחוקק לא שינה את דברו, אל לבית המשפט לערוך איזונים שעשויים לשנות את הכללים מהיסוד.

לצד הפגיעה הנגרמת לפרטיותו של אדם, יש מקום לבחון גם את החשיבות הציבורית שבפרסום פסק הדין. במקרה של אדם שהורשע בפלילים האינטרס הציבורי לפרסום חזק. חוק בתי המשפט חל על כלל סוגי ההליכים. עם זאת במשפט הפלילי יש לציבור עניין מובנה בפרסום פסקי דין. בהכללה ניתן לומר שההליך האזרחי הוא מנגנון שיוזם אזרח אחד נגד אזרח שני. בהליך הפלילי המדינה מאשימה את הנאשם בשם כל אזרחיה, והיא הצד שניצב מול הנאשם. זאת משום שמעשה העבירה נתפש כפגיעה לא רק בקורבן העבירה, אלא במדינה ככלל ובסדר הציבורי בה. המדינה היא גם הקובעת והמגדירה מהי העבירה הפלילית. בעניינים הפליליים, גוברת במיוחד זכות הציבור לדעת את הפרטים של הפרשה ואת המתרחש באולמות בית המשפט. העניין הציבורי עשוי להשתנות בשל מהות המעשים הפליליים שהאדם הורשע בעשייתם או בהתאם לזהות הנאשם, כגון איש ציבור (בש"פ 5759/04 גבריאל תורג'מן נ' מדינת ישראל 667 [פורסם בנבו] (1.08.04)). יוער כי הפסיקה האמריקאית מצדיקה את החשיבות בפרסום פסקי דין פליליים ואת פרטיהם המזהים של נאשמים בנימוק נוסף. הוא רצונם הלגיטימי של הקורבן ושל הציבור לוודא שמשפטם של נאשמים בפלילים מתנהל באופן הוגן ושקוף....

העניין הציבורי בפרסום פסק הדין הפלילי גם נגזר מהשלב בו נמצא ההליך השיפוטי. בניגוד לחשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום או אף נאשם לאחר הגשתו של כתב אישום, לאדם המורשע בפלילים לא עומדת כבר חזקת החפות. האינטרס הציבורי בפרסום פרטי המקרה גובר על האינטרס הפרטי של האדם שהורשע כי פרטיו לא יפורסמו (עניין אזולאי, בעמ' 174). ברובד הכללי, פרסום פסק הדין מאפשר להתריע מפני אדם שהורשע בביצוע עבירות שיש בהן כדי לסכן את הציבור, ולהרתיע עבריינים אחרים

בכוח (השוו: עניין תורג'מן). ברובד הקונקרטי, וכפי שציין בית המשפט המחוזי בעניינו של המבקש ברע"פ 1201/12, פרסום פסקי דין מרשיעים בעבירות מין יסייע בהתמודדות עם התופעה הקשה של עבריינות מין באינטרנט ויעודד הגשת תלונות.

אינני שולל כי יתכנו מקרים בהם יהיה מקום לשקול את הנזק שיגרם כתוצאה מהפרסום המקוון במסגרת האיזון בין פומביות הדין ובין הזכות לפרטיות של הנאשם שהורשע בפלילים. למשל, כאשר פסק הדין מכיל מידע אישי רגיש הנוגע בצנעת הפרט (להשוואה ראו: בג"ץ 5119/10 פלוני נ' משטרת ישראל [פורסם בנבו] (06.03.13)). במשפט הישראלי ישנה נכונות לשקול את הנזק שיגרם לנאשם במשפט פלילי במסגרת החלטה האם לפרסם את תוכנם של ההליכים. ברם, נכונות זו באה לידי ביטוי בחריגים לעיקרון פומביות הדין, לגביהם נפסק כי יש לפרשם על דרך הצמצום כדי להקפיד בשמירה על פומביות הדיונים (ע"פ 353/88 וילנר נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(2) 444, 451).....

בנוסף, אין בידי לקבל את טענת המבקש כי מאחר שילדיו משתייכים למגזר חובשי הכיפות יגרם להם נזק בלתי הפיך כנימוק המצדיק איסור פרסום. נראה שעיקר חששו נובע מהקלון שימיט פרסום הרשעתו על שמו ועל משפחתו. אין חולק כי פרסום פרטיו ופרטי הפרשה צפוי לפגוע במידה מסוימת במשפחתו הקרובה. עם זאת, לא נראה כי נזק זה עולה על הפגיעה שתיגרם לנאשם אחר שיורשע בביצוע עבירות מין (השוו: עניין פרי). קביעה קטגורית כי עצם השתייכות המבקש לאוכלוסייה מסוימת מוכיחה כשלעצמה את חומרת הפגיעה הייתה מטיבה עם המבקש ביחס לנאשמים מורשעים אחרים. משלא עומדת למבקש יותר חזקת החפות, האינטרס הציבורי כאמור מטה את הכף לכיוון פרסום זהותו.

בעניינו של מבקש 2 תלוי צו איסור פרסום חלקי שניתן עד למתן הכרעה בערעור בבית המשפט המחוזי, והוארך בהחלטת בית משפט זה. טוען מבקש 2 כי פרסום פרטיו המזהים יגרום לפגיעה ביכולת תעסוקתו. ברם, הודגש בעבר כי פגיעה ישירה או עקיפה בפרנסתו של אדם אינה מצדיקה להורות על איסור פרסום שכן היא פגיעה המלווה כל הרשעה (בש"פ 4814/05 ביטאר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (26.07.05)).

3. סך כל האמור לעיל יפה וישים גם בעניינו. לא מן הנמנע ומטבע הדברים כי בשים לב למהות העבירה בה הורשע הנאשם, יגרום הפרסום נזק לשמו הטוב, או לבני משפחתו ואף קיימת אפשרות שמטה לחמו יפגע. עם זאת אין בכל אלה כדי להוות משקל נגד וחריג לעקרון פומביות הדין ולא כל שכן בעת שחזקת החפות אינה עומדת עוד לנאשם ולא עלה כי עניינו נבדל מאלה של נאשמים אחרים.

4. לאור סך כל האמור לעיל, אני מורה על ביטול צו איסור הפרסום על שמו של הנאשם. ואולם, אני מורה על עיכוב ביצוע החלטתי זו למשך 10 ימים.

החלטה

אני מורה כי הקנס ישולם מתוך סך ההפקדה, כמפורט בדברי ב"כ הנאשם דלעיל והיתרה תוחזר לנאשם.

כמו-כן, אני מורה, בהסכמת המאשימה, כי המוצגים הכוללים 3 מכשירי טלפון נייד - יוחזרו לנאשם.

ניתנה והודעה היום כ"ז אדר תשע"ד, 27/02/2014 במעמד הנוכחים.